

Muhulane

Nr 7 (381)

Juuli 2021 (heinakuu)

Muhu leht

Ametlik teade

Alates 1. juulist 2021 kehtivad Muhu Vallavalitsuse kui ametiasutusega suhtlemisel alljärgnevad täiendavad e-posti aadressid:

kantselei@muhu.ee – aadressile palume saata avaldused / taotlused, teabenõuded, selgitustaotlused jm menetlemist nõudvad kirjad. Aadressile saadetud kiri saab vastuseks automaatteavituse kirja kohalejõudmise kohta. Laekunud kirjade registreerimisega tegeleb sekretär-registripidaja, kes kannab need dokumendiregistrisse ja suunab menetlemiseks vastavale ametnikule.

naidud@muhu.ee – soojuse-, vee- ja elektriinõude edastamiseks. Aadressile laekunud andmed võtab raamatupidaja aluseks kommunaalmaksete kohta arveid koostades.

Lugupidamisega

Valla kantselei

Muhus taas 2000 elanikku

Üle 15 aasta ulatub Muhu valla elanike arv taas üle 2000 – 1. juuni 2021 seisuga on Muhu valla elanike arv 2006. Kahetuhandes registreeritud Muhu valla elanik on Kristjan Aaremaa. Sel puhul anti Kristjanile vallamajas üle valla tänukiri ja meenekomplekt.

Pildil (vasakult) Kristjan Aaremaa, Irena Tarvis, Annika Auväär, Heiske Tuul ja Raido Liitmäe.

Ave Toomsalu

Muhu Kohvikutepäev 2021

31. juulil ja 1. augustil toimub Muhu saarel juba VI Kohvikutepäev, kus muhulastel ja suvemuhulastel on võimalus muuta oma koduaiad või külalplatsid ühepäevakohvikuteks.

Kohvikutepäev annab võimaluse suurendada inimeste ettevõtlikkust ja omavahelist läbikäimist Muhu saarel. Kohvikute avamist ootame eelkõige aktiivsetelt Muhu elanikelt ja suvitajatelt, kaasa võivad lüüa ka muuseumid, sadamad, stuudiod, muud keskused ja asutused ning tavapärase kohvikud.

Seekord jagame kohvikud kahele päevale: laupäev, 31.7 ja pühapäev, 1.8. See, et kohvikutepäeva kahel päeval korraldame, ei tähenda seda, et üks kohvik peab mõlemal päeval avatud olema. Mõte on kohvikuid veidi hajutada, et kohvikute korraldajad saaksid korraldada ja külastajad rahulikult kohvikuid külastada.

Kui ka sinul on soov oma kodu- või külalplatsil kohvik avada, siis **19. juulini** saab ennast kirja panna, kirjutades Annelile (annelitamm.muhu@gmail.com või *messingeri*). Kohvikute osalustasu 10 eurot palun kanda Mari Luup kontole EE172200001101861008, selgitusse kohviku nimi.

Korralikuks kaardistamiseks ja teabe jagamiseks anna palun teada järgnev:

- 1) kohviku nimi,
- 2) asukoht,
- 3) lahtiolekuaeg,
- 4) kontakt (nimi ja telefon),
- 5) kohviku lühitutvustus (veel midagi huvitavat peale kohvi ja kookide, nt mõni esineja, näitus jne)

Sellelgi aastal aitab meid interaktiivse Kohvikutepäeva kaardiga AlphaGis. Voldikut aitab valmistada Mari Viard ja trükib Andi Roost.

Kohvikutepäeva meene valmis-

tab Sabina Kaukis. Kohvikutepäeva korraldamist toetab Muhu vald.

Rõõmsate kohtumisteni kohvikus!

Anneli Tamm

MUHU KATARIINA KIRIK
16. JUULIL AD 2021
KELL 21.00

**VESPER
PASUNAMUUSIKAGA**

TEENIVAD
KOSE KIRIKU PASUNAKOOR
SAAREMAA PASUNAPOISID

ISSN 1736-289X

**MUHU MUUSEUMIS
TOOMA TALU ÕUEL**

11. juuli 2021 kell 11

Esineb rahvamuusikaansambel

KIRIME
(Mulgimaalt Tõrvast)

Sisepääs: muuseumi piletiga, sissakirjutusega
muhulastele tasuta

Merlika ja Mark Timothy Forward perre sündis 5. juunil poeg **Timothy Jack Forward**.

Volikogu 17. juuni istungi päevakorrast

- Muhu valla 2020. a majandusaasta aruande kinnitamine,
- uute investeringuprojektide nimekirja kinnitamine (Piiri Magasiida katuse remont, Muhu Pastoraadi pargi arendustööd),
- vallavolikogu otsuse nr 154, 19.11.2020 "Saare maakonna energiamajanduse ja kliima arengustrategia koostamise algatamisega nõustumine" muutmine (p. 2),
- volikogu liikmete arvu määramine (järgmiseks koosseisuks 15) ja valimisringkonna moodustamine,
- nõusoleku andmine sõidukite kasutusrendile võtmiseks,
- vallavara võõrandamine kirjaliku enampakkumise korras,
- info ja arutelu (arengukava tegevuskava, Igaküla Kapitsa taotlemine munitsipaalomandisse, noorsootöötaja koormuse suurendamine).

Muhu Vallavalitsus võõrandab avaliku kirjaliku enampakkumise teel Muhu vallale kuuluva Liiva külas asuva Raunmäe katastriüksuse (katastritunnus 47801:004:0514, pindala 2,08 ha, sihtotstarve maatulundusmaa).

Alghind 14 600 eurot.

Tagatisraha suurus 10 % alghinnast. Kanda Muhu Vallavalitsuse Swedbank kontole nr EE782200001120228703 hiljemalt **30. juulil kell 23.59**.

Pakkumuse esitamise tähtaeg: **31. juuli 2021. a kell 10.00**

Pakkumus saab saata e-posti teel digitaalselt allkirjastatud pakkumuse aadressile vald@muhi.ee, posti teel aadressil Vallamaja, Liiva küla, Muhu vald, Saare maakond või tuua kinnises ümbrikus valla kantselesse.

Ümbrikule kirjutada märksõnaks „Raunmäe pakkumus“, e-postiga saates lisada märksõna teemareale.

Täiendav teave Muhu valla kodulehel www.muhi.ee

Vallavalitsuse istungitelt

2. juuni

2021. a hajaasustuse programmist rahastatavad projektid kinnitati tingimuslikult.

Väljastati ehitisluba suurkaevu rajamiseks:

- Raugi k Männakäbi mü,
- Kantsi k Jõe mü.

Määrati Pärse k asuva mü lähiaadressiks Samblikuaugu.

Osaühingus Digisaar osanikuõiguse teostajaks Muhu valla nimel määrati vallavanem Raido Liitmäe.

Otsustati toetada Juu Jäab 25 juubeliürituse korraldamist.

Kinnitati lihtmenetlusega riigihanke "Õppevahendite soetamine Muhu Põhikooli haridusliku erivajadusega õpilastele" tulemused: tunnistati edukaks osas 1 "Kaasava hariduse õppevahendid ja sisustus" Smart Walls OÜ, osas 2 "IT vahendid" OÜ Datagate.

9. juuni

Muhu valla valimiskomisjoni asukohaks määrati Muhu vallamaja, Liiva küla, 94701, tel 4530 677, e-post vald@muhi.ee

Otsustati jagada:

- Igaküla Uuetoa kü: Uuetoa (el.m) ja Igaköja (mtm).

- Raugi k Laasu kü: Laasu ja Männiku (mtm-d).

Kooskõlastati suurkaevu asukoht:

- Koguva k Vana-Käspri mü,
- Mõega k Tähvena mü.

Väljastati ehitisluba Rinsi k Rintsi mü suurkaevu rajamiseks.

Kinnitati lihtmenetlusega riigihanke "Muhu valla teede pindamine 2021. aastal" tulemused. Edukaks tunnistati Verston OÜ pakkumus.

Kinnitati õppestipendiumide saajad.

Kinnitati Muhu Lasteaia lahtiolekuajad alates 1. septembrist 2021 esmaspäevast reedeni kl 7.30–18.00.

Vaadati läbi volikogu materjalid.

18. juuni

Kinnitati väikehanke "Muhu Põhikooli hooneosa lammutamine" tulemused. Edukaks tunnistati Lammutsmehe OÜ pakkumus.

Kinnitati avatud menetlusega riigihanke "Muhu valla Liiva küla kaugküttepiirkonna katlamaja rekonstrueerimise projekteerimine ja ehitustööd" hindamise otsus ja edukas pakkuja Wentelax OÜ.

Kinnitati 2021. a hajaasustuse programmist täiendavalt rahastatav projekt tingimuslikult.

Otsustati jätta rahuldumata hajaasustuse programmi nõutele mittevastavad taotlused.

Kinnitati avaliku ürituse Muhu Suvekonsert 2021 toimumine 31. juulil Muhu laululaval.

Otsustati jagada:

- Koguva k Tooma kü: Tooma, Mäe-Tooma ja Oru-Tooma (mtm-d),

- Igaküla Teeääre kü: Teeääre, Kadakatka, Heinamaa ja Niidupõllu (mtm-d).

Otsustati seada sundvaldus avalikes huvides vajaliku tehnovõrgu talumiskohustuse kehtestamiseks Liiva k Risti kinnistule Elektrilevi OÜ kasuks uue 0,4 kV pingega maakaabelliini ehitamiseks ning mastitoe paigaldamiseks.

Kehtestati hinnad Muhu Turismiinfopunktis müüdavatele Muhu valla sümbolika meenetele ja kaupadele.

Kooskõlastati suurkaevu asukoht Hellamaa k Vanatua mü.

Väljastati projekteerimistingimused Kallaste k Kadakaranna mü kehtiva detailplaneeringu ehituslike tingimuste muutmiseks ja nende alusel

ehitusprojekti koostamiseks. Tühistati korralduse nr 97, 10.3.2021 alusel väljastatud projekteerimistingimused.

Väljastati ehitisluba:

- Mäla k Simmu-Mardi mü abihoone püstitamiseks,
- Lalli k Niidi mü suurkaevu rajamiseks.

Otsustati võõrandada avaliku kirjaliku enampakkumise korras Muhu vallale kuuluv Liiva külas asuv maatulundusmaa sihtotstarbega Raunmäe kü alghinnaga 14600 eurot. Seoses Muhu tulevikumuusika festivali Juu Jäab konsertidega 1.–4. juulini otsustati pikendada öörahu piiraga festivali toimumise ajal kella 2.00-ni öösel.

Määrati sotsiaalhoolekandeline hüvitis.

Otsustati toetada kolme Muhu Põhikooli õpilase osalemist koos Põide Pasunakooriga Hiiumaa Puhkpillipäevadel 4.–8. augustil.

21. juuni

Eraldati toetusi külaelanike seltsitegevusele ja külade arendamisele: Külaselts Põhjarannik - jaanipäeva tähistamiseks, V. Tarvis - Kuivastu küla kokkutuleku korraldamiseks, MTÜ Õpituba - "Laule ja lugusid loomadest" Muhusse toomiseks, Muhu Entertainment - Muhu suvekonsert 2021 korraldamiseks, Muhu Jahtklubi - merelaagri korraldamiseks, E. Päll - grupipostkasti soetamiseks Mäla külla, Nett Tikand - Ilu elab. Eput päe 2021 korraldamiseks, EAÖK Muhu Rinsi Neitsi Maria Kaasani pühakuju kogudus - kirikukontserdi korraldamiseks, L. Peegel - ralliekipaazi osalemiseks Võru rallil ja Viru rallil.

1. JUULIST AVANEV Tervist JA HEAOLU TOETAVATE TEGEVUSTE MAAKONDLIK 2021. a TOETUSVOOR

Toetatavad tegevused peavad lähtuma Saare maakonna tervise- ja heoluprofiilist ning selle prioriteetidest.

Taotlusvoorus saavad osaleda kohalikud omavalitsused, kohaliku omavalitsuse allasutused (koolid, lasteaiad), sihtasutused, maakonda registreeritud mittetulundusühingud.

Toetuse piirsumma on 800 eurot, taotleja rahaline omafinantseering on vähemalt 20 %.

Taotlusvoor on avatud 1. juulist 2021, taotluse esitamise tähtaeg on **16. juuli 2021** hiljemalt **kell 15.00**.

Taotlus koos nõutud lisadega tuleb esitada toetusvooru läbiviijale elektrooniliselt riina.allik@saaremaavald.ee taotleja esindusõigusliku isiku poolt digitaalselt allkirjastatult.

Taotlusvooru abikõlblikkuse periood on 16. juuli 2021 – 16. detsember 2021.

Täpsemat teavet (taotlemise tingimused ja taotlusvorm) saab Saaremaa valla kodulehelt www.saaremaavald.ee, Muhu valla kodulehelt www.muhi.ee ja Ruhnu valla kodulehelt www.ruhnu.ee

Lisateave tel 45 25024,

e-mail: riina.allik@saaremaavald.ee

Muhu ja Virtsu elanikud eelistavad sillale praamiühendust

Suure väina püsiühenduse avalikud arutelud 8. juunil Muhus Kuivastus ja Võikülas ning Virtsus töid elanikelt peamise sõnumi, et praamiühenduse jätkumine oleks võrdne hinnatav alternatiiv silla ja tunneli kõrval, kirjutas 16. juuni Meie Maa.

Püsiühenduse planeeringu konsultant Anni Konsap arvas, et kohalike elanike murekohad Muhus seonduvad silla või tunneli asukohaga nende elukoha suhtes, lisaks müra ja kohaliku liikluse lahendused ning et häiritud ollakse looduskeskkonna pärast. Virtsu elanike mureks on aleviku jätkusuutlikkus, ettevõtluskeskkonna säilimine. Konsultandi meelest on tegemist teadmatusena ning murega oma kodukoha arengute pärast. 28. juuni Meie Maa juhtkirja ärgitab hoidma ühendust mandriga "tasemel". Netikommentaar: "Aga mis sel ühendusel praegu viga on? Tegemist ju saarega - mida kõik peaksid teadma, see pole ju Haapsalu või Tartu või Narva."

Muhu Põhikooli 45. lend

Esireas (vasakult): Andro Mardi, Andrus Jõelet, Raiko Loks, klassijuhataja Leena Peegel, Teele Tarvis, Nora Paist, Lauri Pehlak. **Tagareas** Joonatan Jürisson, Mauri Moon, Jürgen Pajuniit, Henry Härm, Romet Noor, Mihkel Auväär.

Raahel Ränk

Futu Muhu - kohalik aine

5.–11. juulil toimub EKL Muhu Kunstitalu kunstifestival-loomeseminar „Futu Muhu – Kohalik Aine“.

VILTIMISE töötoad toimuvad Kallastel, Vanaelul, protsesse juhivad Kadri Tali ja Eliisabet Tomasberg. Tähelepanu keskmes on jääkvilla kasutusala sisekujunduses, ehituses, disainis laiemalt ja muudel aladel. Väärindamise lahendused, ökoloogilised aspektid ja vajalikud lisategevused.

Muhu villaspetsialistidele: NB! Viltimise töötubadesse on oodatud osalema Muhu käsitöökunstnikud ja villameistrid. Osavõtu registreerimiseks palume kontakti võtta Kadri Taliga.

METALLI töötoad toimuvad Nõmmkülas Kristjan Sisa töökojas Kristjani juhendamisel. Eesmärk on leida rakendust vanale jääkmetallile; valmib heliinstallatsioon.

MAALIMINE toimub nii Kunstitalus kui eelnimetatud paikades kohapeal. Maalimise seminari teema on Pastoraal. Kunstnikud jäädvustavad inimest suvises looduses, elu Muhu saarel.

Kõik töötubade käigus valminud teosed jäävad suve lõpuni Kunstitalu näitusele ja rändavad sügisel näitusele Muhust väljapoole.

Futu Muhu peakorraldaja on **Tiiu Rebane** Festivali toetab Eesti Rahvakultuuri Keskus

Jaanikuu ja heinakuu Muhu Muuseumis

Jaanikuus õnnestus läbi viia mitmeid ettevõtmisi. Siinkohal taas väike tagasisivaade toimunud üritustele ja tulevaste sündmuste tutvustus.

19. juunil korraldasime muuseumiesisel alal „Vana täni laada“. Müüjaid oli juba poole rohkem kui esimesel korral. Külatajaid oli palju ning müüjad rõõmsad ja rahul. Kunstitalust sai ainult sel päeva osta maitsevaid küpsetisi ja need olid tõesti väga head! Kindlasti teeme „Vana trüni laada“ ka järgmisel aastal.

23. juunil esines muuseumi õues ansambel „Siin me oleme“. Ansambel mängis vihmast ja äikesest päikse välja ja peale lõunat õnnestus külatajatega ka muhupärasteid mängida.

26. juunil oli Muhus taas „Ilu elab. Eput päe“. Muuseum on sellesse toredasse päeva koostööpartnerina kaasatud olnud juba kolmandat korda. Kunstitalust sai kuulata kolme ettekannet. Teemal „Kui Muhu kuolides veel puulusikaid ooletati“ rääkis muuseumi juhataja Meelis Mereäär.

Kunstitalust valmib näitus „Muhune Mehine“. Näituse avamise täpne kuupäev on lehe trükkimise ajal veel lahtine, aga palume jälgida meie facebooki lehte

ja kodulehte (muhumuuseum.ee). Praegu lisandub näitusele iga päevaga midagi uut.

Juulis jätkame muusikaliste laupäevahommikutega. **10. juulil** esineb Tooma talu õuel Muhu Karmoškaklubi ja **24. juulil** kandleansambel „Uijee“. Muusikaliste hommikute algus kell 11 ja orienteeruv lõpp kell 12, vahepeal väike paus. Muusikat kuulama saab tulla muuseumi piletiga, sissekirjutusega muhulased tasuta.

11. juulil esineb Tooma talu õuel rahvamuusikaansambel „Kirime“ Mulgimaalt Tõrvast. Algus kell 11 ja orienteeruv lõpp kell 12. Sissepääs muuseumi piletiga, sissekirjutusega muhulastele tasuta.

5. – 19. juulini teeme koostööd Muhu Noortekeskusega ja anname tööd noortele malevlastele.

Juulis on meile külla tulemas mitmed grupid ja kindlasti jätkub pereturism.

Muhu Muuseum on avatud E-P kell 10–17.

Tervitustega,

Siret Jõelet

Muhu Jahtklubist Lõunaranas kirjutas 7. juuni Meie Maa.

14. augustil 2021 toimub 18. Muhu Jooks.

Täpsem teave ja registreerimine peagi kodulehel www.muhu.ee

KOHTUMINE KIRJANIKUGA Mudlum

Külalisega vestleb Kadri Tüür
Liiva raamatukogus
7. augustil kell 12.00

RAHANDUSMINISTEERIUM

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse eelnõu avaliku väljapaneku teade

Rahandusministeerium teatab, et Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu ning mõjude hindamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse eelnõu avalik väljapanek toimub **12.7.2021 – 10.9.2021**. Materjalid tehakse Rahandusministeeriumi kodulehel ning paberkandjal omavalitsustes kättesaadavaks hiljemalt 12. juuliks.

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus on esimene etapp Vabariigi Valitsuse 18.6.2020 korraldusega nr 213 algatatud Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu koostamisel ning selle mõjude hindamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel.

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu ja selle mõjude hindamise eesmärgiks on piirkondade konkurentsivõime suurendamine ning ääremaastumise vähendamine läbi püsiühenduse kavandamise üle Suure väina mandrilt Muhu saarele. Planeeringu koostamisel selgitatakse välja püsiühenduse tagamiseks sobivaim alternatiiv – sild või tunnel, tuginedes valdkonnauuringute tulemustele, kaasaja inseneritehnilistele teadmistele ning vajadusele tagada tasakaalustatud lähenemine valdkondlikele huvidele.

Lähteseisukohad ja väljatöötamise kavatsus määratleb Suure väina püsiühenduse kavandamise eesmärgi, annab ülevaate üldistest põhimõtetest, millest planeerimisprotsessis ning ka planeeringu elluviimisel lähtuda, koondab peamised ülesanded, mis planeeringus lahendada tuleb, kaardistab vajalikud uuringud, mis tuleb planeerimisotsuste tegemiseks läbi viia, ning määratleb eeldatavad olulised ja asjakohased mõjud, mis Suure väina püsiühenduse kavandamisega kaasneda võivad.

Planeeringu lähteseisukohtade ja väljatöötamise kavatsuse materjalidega on võimalik tutvuda Rahandusministeeriumi veebilehel www.rahandusministeerium.ee/et/eesmargidtegevused/ruumiline-planeerimine/riigi-eriplaneeringu ja paberkandjal avaliku väljapaneku toimumise ajal tööpäevadel:

- * **Muhu Vallavalitsuses** (Vallamaja, Liiva küla)
- * **Lääneranna Vallavalitsuses** (Jaama tn 1, Lihula)
- * **Saaremaa Vallavalitsus** (Tallinna 2, Kuressaare linn)

Avalikul väljapanekul olevate materjalide tutvustamiseks korraldab Rahandusministeerium arutelusid, kus selgitatakse, mis on avalikul väljapanekul olevate dokumentide eesmärk, milline on nende koostamise protsess olnud seni ja mis saab edasi. Pärast esialgseid avalikke arutelusid on võimalik veel üles jäänud arvamused ja ettepanekud esitada Rahandusministeeriumile kirjalikult. Dokumentide tutvustamiseks toimuvad arutelud:

- * 13. juulil kell 13.00 Virtsu koolis (Pargi 4, Virtsu alevik)
- * **13. juulil kell 17.00 Hellamaa külakeskuses** (Hellamaa küla)

Planeeringu lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse eelnõu kohta saab ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi esitada **kuni 10. september 2021** (k.a) aadressil Suur-Ameerika 1, Tallinn või e-posti teel: info@rahandusministeerium.ee

Planeeringu lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse eelnõu avaliku väljapaneku järgsete avalike arutelude aeg ja koht teatatakse pärast avaliku väljapaneku lõppemist, kuid hiljemalt kaks nädalat enne arutelude toimumist.

Lisateave: Siim Orav, riigi eriplaneeringute koostamise nõunik, tel. 611 3233, e-post: siim.orav@fmn.ee

Olümpiaadid ja konkursid 2020-21

Õpioskuste olümpiaad 16.10.2020

6. klass - Kai Kommel, Anni Nurmberg, Madis Saksakulm, Sonja Sepping, Kätlin Kaunimäe 4. koht (= k.).

Inglise keele olümpiaad (6.-9. kl.) 14.11.2020

6. kl - Anni Nurmberg 5. - 6. k., Mia Valk 8. k.

8. kl - **Karl Aleksander Õispuu 2. -3. k.**, Katarina Tikka 7. - 9. k.

9. kl - **Teele Tarvis 1.-2. k.**, Joonatan Jürisson 6. - 7. k.

Emakeele olümpiaad 26.1.2021

7. klass - **Helen Jõeväli 3. koht**, Ruudi Moon 11. k., Roos Pehlak 12. k.

8. klass - Katarina Tikka 23. k., Iris Sepping 24. k.

9. kl. - **Teele Tarvis 3. koht**, Joonatan Jürisson 6. k.; Henry Härm 17. k.

Bioloogia olümpiaad 1.2.2021

6. kl. - Sonja Sepping 8. koht

7. kl. - Roos Pehlak 7. koht

8. kl. - Katarina Tikka 6. koht, Anni Šuprudko 7. koht

9. kl. - Lauri Pehlak 8. koht

Matemaatika olümpiaad (7.-9. kl) 27.2.2021

7. kl. - Roos Pehlak 5. k; Ruudi Moon 11.-12. k.

9. kl. - **Teele Tarvis 2. k.**, Lauri Pehlak 4. k.

Ühiskonnaõpetuse olümpiaad 6., 9. klassidele 5.2.2021

6. kl. - **Sonja Sepping 2. k.**, Kasper Saksakulm 3.k., Madis Saksakulm 5. k.

9. kl. - Joonatan Jürisson 9. k., Henry Härm 11. k., Lauri Pehlak 24. k., Andrus Jõelet 27. k., Romet Noor 37. k., Teele Tarvis 38. k., Mihkel Auväär 40. k., Mauri Moon 48. k.

Füüsika olümpiaad 6.2.2021

9. kl. - **Lauri Pehlak 2. koht**, Joonatan Jürisson 8. koht

Geograafia olümpiaad 9.2.2021

7. kl. - Ruudi Moon 4.-7. k.

8. kl. - Iris Sepping 14.-15. k.

9. kl. - Henry Härm 5.-6. k.

Toimus **e-känguru 11.-15. mai 2021**

Tulemused on näha www.teaduskool.ut.ee/et/ainevoistlused/e-kanguru-2021

10. märtsist suunati õpilased distant-sile ja varem planeeritud olümpiaadid, võistlused jäid ära või toimusid veebis.

Koostas **Ulvi Kipper**

VABAÕHUETENDUS MAASILINNAL

KENA KEIK!

EHK KUIDAS SAARERAHVAS SUUREL MANDRIL PIDUS KÄIS

LUSTIMÄNG LAULU JA TANTSUGA KAHES VAATUSESI

LIBERTO AUTOR JA LAVASTAJA: **PIIA BERGSTEIN**
 LIIKUMISJUHT-KOREOGRAAF: **MALL NOORMETS**
 MUUSIKALINE KUJUNDUS: **MARTTI NÕU**
 KUNSTILINE KUJUNDUS: **AARE MARTINSON**

N 5. AUGUST 2021 KELL 19.00-20.50
 R 6. AUGUST 2021 KELL 19.00-20.50
 L 7. AUGUST 2021 KELL 14.00-15.50
 19.00-20.50
 P 8. AUGUST 2021 KELL 14.00-15.50

PILETID MUUGIL ALATES 30. MÄRTS 2021
 PILETILEVIS JA ORISSAARE KULTUURIMAJASI

Saaremaa noortest kitarrimuusikutest kirjutas 28. juuni Saarte Hääl. Noorte kitarrikonkursi korraldas rahvusvaheline elektroonikaettevõtte Incap. Konkursil osales ka 6-aastane **Grethe Uustalu** Muhumaalt, ta käib Muhu lasteaias ning soovib, et oskaks mängida hästi kitarril ja klaveril. Grethe unistab suuremast kitarrist.

Kõiguste sadamas toimunud **mereperepäevast** kirjutas 4. juuni Saarte Hääl. Kaasa läi ka Muhu noortekeskus. Muhu töötoas meisterdati meremehesõlmedest võtmehoidjad.

Juunis ilmusid uued ajakirjanumbrid - Meremees ja Veeteede Teataja, vt issuu.com/ajakirimeremees ja issuu.com/veeteedeamet

Oabits oo üks uhke roamat!

Irena kirjutas 3. juuni Saarte Hääle Muhu uudistes, et oabitsami tulli juure küll ja viel. Nüüd on oabitsat juba mitu kuud levitatud ja oleme ehk jaksanud selle kaanest kaaneni läbigi lugeda. No mis sa tied, kui oma kiel mustvalgel äkist võeras paistab? Panin mõned märkamised kirja pärast jutua'amist Siljavälja Rainiga ja tema parandustega oabitsad lapates.

Rain on oabitsa testlugeja, kelle meelest peaks vähemalt iseõppija jaoks lisama hääldamismärke. Kogesin ise, et nende abiga luges noor mandrilt tulnud inimene meite murret pea veatult. Paraku pole eesti keeleski omal ajal kokkuleppele jõutud, kuidas eristada teise ja kolmanda välte sõnu. (Mõni ehk mäletab lugenud olevat meie esimeste haritlaste vaidlustest sel

Muhu Pärandikool

teemal.) Küllap tuleb siis eeskujulaenata lõunanaabritelt. Ja mine tea, ehk olemegi sootuks liivlased, kui meite keskust Liivaks kutsutakse? Soonda on paljude jaoks "Suon-

da" ja oo kostab ennemini "uo". Harvem ütleme "nii", enamasti ikka "nõnna". Ja kui hakkame eitama või keelama, siis rõhutame sageli veel sõnaga "mitte" - ää rätsig ätsid mitte! või - Sie põle nõnna oln mitte! Kui ma "taha tamkat mänga", siis sedasi ma ütlen, nagu siin kirjas, aga kui ma seda parasaste "män"-na", siis tuleb kurguhäälilik mängu küll (Muhulase külgede märgivalik ei suuda õiget hääldusmärki kahjuks esitada, see võib vabalt olla ka küljendaja oskamatus). Võõras tundub, kui kirjakeelne sõnaalguse kaashäälikuühend murdes ära ei kao (preester - rjeester, praad - road, traktor - raktur).

Isekarva tundus Nädalalõpu käsitluses Oadu käänamine - kui ta on Aadu, siis jääb ju lõppu u, mitte i?

Eks iga lugeja retsenseerib oma mätta otsast. Kirjutajatele ja kokkupanejatele kuluvad tänuõnad kahtlemata ära. Neh ja igaühel olle õigus oma arvamisele.

Sõnaroamat oabitsa lõppus oo ühna tarbiline. Polnud enne kuulnud pisikste lillede kutsumist õlludeks, aga siis tulli meite eakal emal meele, et ta mamma olevat pääsusilmi nimetan "siniõllud". Mis me kõik oleme kirjakeelt pähe tagudes ää unutan! Üks oo selge - Muhu oo nii suur küll, et sii võib igas külas isemuodi ütlemisi ette tulla ja mõni asi tükis omamuodi värvi külge soaja.

Ja need read said meelega pisut segakeeles üles kirjutatud, et mõni tehtud muhulane jäksaks koa ikka lõpuni lugeda.

Lepana Anu

1941. aasta küüditamine Muhus

Eda Maripuu, Muhu Muuseum

(2)

(Algus juunikuu Muhulases)
[3.06.42] Isegi "tantsukursused" toimusid. Pastoriproua Leonida Janno rääkis mitu õhtut Pariisi maailmanäituse külastamisest; räägiti ooperist, balletist, loomadest jne. Sama koridori lõpus oli külm tuba, kus hoiti järjekordset surnut enne matmist.)

14.06. Täna sai meie kannatustel aasta täis.

24.06. Belaja Retškal. Täna on jaanipäev. Eile oli võidupüha. Mu Eesti mu sünnimaa, kui armas oled sa. Millal saame koju! /.../

13.08. Käime nüüd iga päev marjul. Täna oleme juba teist päeva ilma leivata ja kolm päeva pidada arvavastasti veel ilma olema. Sõõmata ainult marju, seeni ja nõgeseid.

1942. aastal korjasime kokku 234 liitrit marju, 1943 – 120 liitrit marju (Marju korjati riigile. Korjajale anti leivatalong ja sümboolne summa raha marjade eest). /.../

24.12. Täna on jõululaupäev. Peame vesise suuga mõtlema jõulutoitudele. Kõht on tühi. Mamma on haiglas. Kole on mõelda. Papast ei ole aimugi.

1943

01.01. Tänase päeva võtsime vastu ilma leivata. Annaks Jumal, et see aasta tuleks parem kui endine ja et saaksime tulevase aasta kodus vastu võtta. /.../

16.02. Praegu on suured tuisud,

tuul on külm ja vali. Ootan kangesti millal mamma koju tuleb. Kaheksa päeva ja 5 kuu pärast on papal kaks aastat vangis olla (isa lasti maha 07.05.1942, nagu paarikümne aasta pärast teada anti).

08.03. Sinigorjes. Lastele ei ole ikka veel leivakaarte tulnud. Me oleme vahepeal jälle kolm päeva ilma leivata olnud, siis jälle natuke saanud. Praegu ei tea kas lapsed hakkavad 300 või 400 grammi saama. /.../

Vaike Kask tuli 1947. aastal ilma loata asumiselt ära Eestisse: noored tahtsid õppima asuda Eesti koolides. Eestis ta arreteeriti, oli vanglates jaanuarist aprillini 1950 ja saadeti tapiga asumisele tagasi Kirovi oblasti Nagorski rajooni eriasulasse nr 4. Näljasurema ohtu siis enam ei olnud.

1958. aastal pärast lõplikku vabanemist asuti elama Virtsu, kus kohalikud elanikud mäletavad praegugi ema Juulat (s Hallikäär, 1901–1999), kes Inge Õnapuu sõnade kohaselt oli rõõmsameelne ja tegus naisterahvas, keda Siber ei murdnud.

Allpool on nimekiri Muhust 1941. aasta küüditamise käigus ära viidud inimestest. Need, kelle puhul kommentaarid puuduvad: naised ja lapsed viidi Harku vanglasse, kust nad pääsesid augusti alguses koju tagasi. Isad ja mehed arreteeriti ja pere ei näinud neid enam iialgi. Ainult Madis Schmuul vabastati ja

pääses tulema ning põgenes 1944. aastal Rootsi. Arreteeritud mees- test määrati surmanuhtlus kaheksale mehele: Vabadussõja kangelased Vassili Kask, Ivan Saarväli Vanamõisa Uielult, kooliõpetajad Karl-Osvald Juht Kärila vallast, Anton Pärtel Või Pärdi Jürilt, politseinik Vassili Vorms Viiraküla Metsalt, Kahutsist pärit Anton Koel Võlla Nurmelt, Mikkelt Vapper Laheküla Mõisalt ja Aleksander Öövel Võlla Jürilt leiti nõukogude võimule nii ohtlikud olevat, et nad tuli hukata.

Teised surid raskete tingimuste või piinamise tõttu. Arreteeritud koht on nimekirjas ka lühike teave, milles neid süüdistati. Kuna enam mehi kuulusid Kaitseliitu, siis oli see süüdistus kohe varnast võtta.

JUHT, Karl-Osvald, Villem, 1904 Hiiumaa Käina, arreteeritud 01.07.41 Saaremaa Muhu, erinõupidamine 05.04.42 §58-13; surmaotsus; kinnipidamiskoht Irkutski oblast, otsus täide viidud 09.05.42. Juht, Julia, abikaasa, 1907. Juht, Udo-Endel, Karl-Osvald, poeg, 1932.

KASK, Vassili, Ado, 31.12.1896 Saaremaa Muhu, eluk. sama, arreteeritud 24.07.41, Molotovi oblastikohus 18.12.41 §58-13, 58-4; surmaotsus; kinnipidamiskoht Molotovi oblast Ussollag, otsus täide viidud 07.05.42. Kaitseliit. Isamaaliit.

Kask, Juuli, Mikkelt, abikaasa,

02.01.02 Muhu; Kirovi oblast Nagorski rajoon Sinigorje, vabastatud asumiselt 15.03.58.

Kask, Vaike, Vassili, tütar, ka Aas 15.05.28 Muhu; Sinigorje, 1947 tuli Eestisse. Arreteeritud, oli vanglas jaan.-apr. 1950. Saadeti asumisele tagasi, vabastatud asumiselt 17.03.58.

Kask, Tervo, Vassili, poeg, 20.04.35 Muhu; Sinigorje, vabastatud asumiselt 07.47. Tuli Eestisse.

Kask, Külli, Vassili, tütar, ka Väli 01.10.36 Muhu; Sinigorje, vabastatud asumiselt 07.47.

KLAAR, Mikkelt, Madis, 28.07.04, talunik, arreteeritud 01.07.41 Saaremaa Muhu §58-10 lg.2; Irkutski oblast, surnud eeluurimisel 03.12.41. Nõukogudevastane agitatsioon.

Klaar, Mare, abikaasa, 1901.

Klaar, Liivia, Mikkelt, tütar, 13.08.33.

Klaar, Leonard, Mikkelt, poeg, 19.07.35.

Klaar, Aime, Mikkelt, tütar, 11.03.38.

Klaar, Vaike, Mikkelt, tütar, 28.03.41.

KOEL, Anton, Juhan in. ka Johan, 16.11.1889 Saaremaa Põide Kahutsi k. Välja t, talunik, arreteeritud 01.07.41 Muhu Võlla k. Nurme t., erinõupidamine 22.04.42 §58-13; surmaotsus; kinnipidamiskoht Irkutski oblast, otsus täide viidud 03.06.42.

Koel, Selma, Anton, tütar, 1927.

(Järg pöördel)

1941. aasta küüditamine Muhus

(Algus lk 5.)

Koel, Lembit, Anton, poeg, 1928.

Koel, Leo, Anton, poeg, 1930.
Koel, Mait, Anton, poeg, 1940.
KOEL, Maali 1902.

KRAMM, Joann, Mihhail, 06.09.01 Saaremaa Põide Ula k., arreteeritud 01.07.41 Muhu Pädaste k., erinõupidamine 25.03.42 §58-13, 10 a.; Irkutski; Krasnojarski krai, surnud kinnipidamiskohas 15.12.42.

Kramm, Hilda, abikaasa, 1899.
Kramm, Jutta, Joann, tütar, 1931.
Kramm, Arvo, Joann, poeg, 1935.

Kramm, Õili, Joann, tütar, 1938.
LUKAS, Gustav, Gustav, 03.06.1887 Tartumaa Tähtvere, Kuivastu postkontori ülem, arreteeritud 01.07.41 Saaremaa Muhu Kuivastu, erinõupidamine 18.04.42 §58-13, 5 a.; Molotovi oblast Ussollag, surnud kinnipidamiskohas 20.09.42.

Lukas, Alviine, abikaasa, 1897.
Lukas, Helve, Gustav, tütar, 1932.

Lukas, Ants, Gustav, poeg, 1935.
METSALT, Vassili, Andrei, 05.12.1899 Saaremaa, eluk. Saaremaa Muhu, arreteeritud 01.07.41 Saaremaa Muhu, erinõupidamine 08.04.42 §58-10 lg.1, 58-13, 10 a.; Irkutski oblast Taišet, surnud 18.08.44.

MUNDI, Mihhail, Ivan en. ka Mikhel, 23.09.1891, veskiomanik, arreteeritud Saaremaa Muhu §58-4; Sverdlovski oblast Vostokurallag, surnud kinnipidamiskohas 04.02.43. Kaitseliit.

Mundi, Anastassia, Feodor, abikaasa, 08.12.04; Kirovi oblast Slobodskoi rajoon Karinstroi, vab. 1956.

Mundi, Viktor, Mihhail, poeg, 21.08.18; Karinstroi, vab. 1956.

Mundi, Silja, Mihhail, tütar, 07.04.38; Karinstroi, vab. 1946.

Mundi, Lembi, Mihhail, tütar, 25.09.40; Karinstroi, vab. 1946.

MÄGI, Reinhold, Rein, 1896 Läänemaa Asuküla Eigla k., talunik, arreteeritud 01.07.41 Saaremaa Muhu Tusti k., Irkutski oblasti kohas 18.11.41 §58-13, 7+5; Irkutski oblast, arreteeritud ka 22.07.41. Kaitseliit.

MÜRISTAJA, Vassili, Gennadi, 10.07.1885 Viljandi mk., teenistuja, arreteeritud 01.07.41 Saaremaa Muhu Hellamaa k., erinõupidamine 31.03.42 §58-13, 10 a.; Kemerovo oblast, surnud kinnipidamiskohas 19.06.42.

Müristaja, Liidia, Aleksander, abikaasa, 11.05.1887.

OIDEKIVI, Vassili, Ivan, 06.10.1881, arreteeritud 08.08.41 Saare-

maa Muhu, erinõupidamine 22.04.42 §58-10 lg.2, 58-13, 10 a.; Kemerovo oblast Siblaj, surnud kinnipidamiskohas 19.02.42. Kaitseliit. Vaps.

Oidekivi, Olga, Aleksei, abikaasa, 16.05.1896.

Oidekivi, Herbert, Vassili, poeg, 25.03.30.

Oidekivi, Maria, Vassili, tütar, 15.05.32.

PALLASMAA, Mihhail, Ivan, 1867 Saaremaa Muhu, eluk. sama, arreteeritud 01.07.41, erinõupidamine 11.04.42 §58-10, 5 a.; Irkutski oblast, surnud 11.09.42.

Pallasmaa, Ekateriina, abikaasa, 1867.

Pallasmaa, Elena, Mihhail, tütar, 1890.

PERLI, Valfried, Jakob-Friedrich, 24.06.1893 Tartumaa Kavastu, keskharidus, apteeker, apteegiomaniik, arreteeritud Saaremaa Muhu Liiva k. §58-4; Sverdlovski oblast Sevrallag, surnud eeluurimisel 29.12.41. Kaitseliit. Isamaaliit.

Perli, Erna-Emile, Julius, abikaasa, 10.07.1898 Riia; Kirovi oblast Šestokovo rajoon; Slobodskoi rajoon, arreteeritud asumisel, surnud asumisel 23.12.43.

Perli, Doris-Giovannina, Valfried, tütar, 17.11.30 Muhu; Šestokovo rajoon, vabastatud asumiselt 1946.

PÄRTEL, Anton, Mihhail, 08.02.12 Saare mk., algkooliõpetaja, arreteeritud Saaremaa Muhu, erinõupidamine 04.03.42 §58-13; surmaotsus; kinnipidamiskoht Sverdlovski oblast Sosva, otsus täide viidud 24.04.42. Kaitseliit. Isamaaliit.

Pärtel, Margarita, Anton, abikaasa, 08.02.10 Kuressaare; Krasnojarski krai Nazarovo rajoon; Kirovi oblast Nagorski rajoon Polom, 1946 tuli koos tütrega Eestisse. 23.08.47 saadeti asumisele tagasi. Tütar jäi Eestisse, vabastatud asumiselt 13.11.57.

Pärtel, Inga, Anton, tütar 14.06.40, tuli koos emaga Eestisse, vabastatud asumiselt 1946.

Pärtel, Albert 1911, surnud asumisel.

RAID, Leida, eluk. Saaremaa Muhu, küüditatud 01.07.41; Harku vangla, vabastatud 08.41.

SAARIK, Jaan, Jaan, 1892 Saaremaa Muhu, arreteeritud 01.07.41 Muhu Viira k., erinõupidamine 31.03.42 §58-13, 8 a.; Irkutski oblast, surnud 15.03.43.

Saarik, Ekaterina, abikaasa, 1896.

Saarik, Helju, Jaan, tütar, 1929.

Saarik, Albert, Jaan, poeg, 1930.

SAARVÄLI, Ivan, Jegor, 1890 Saaremaa Muhu, eluk. sama, arre-

teeritud 01.07.41, erinõupidamine 08.04.42 §58-10; surmaotsus; kinnipidamiskoht. Irkutski oblast, otsus täide viidud 14.05.42.

Saarväli, Juulia, Matvei, abikaasa, 1891.

Saarväli, Leida, Ivan, tütar, 12.31.

SCHMUUL, Madis, Jaan 20.04.1886, eluk. Saaremaa Muhu, küüditatud 01.07.41; Patarei, vabastatud 08.41.

Schmuul, Mare, Madis, abikaasa, 06.07.1891.

Schmuul, Heinard(t), Madis, poeg, 02.02.17, mitte küüditatud.

Schmuul, Heljo, Madis, 19.06.41.

TAMM, Vassili, Timofei, 06.07.1891 Saaremaa Muhu, eluk. sama, arreteeritud 01.07.41, erinõupidamine 25.03.42 §58-13, 10 a.; Krasnojarski krai Kraslag, surnud kinnipidamiskohas. 30.04.43.

Tamm, Maria, abikaasa, 1893.

Tamm, Juhan, Vassili, poeg, 1922.

Tamm, Richard, Vassili, poeg, 1926.

Tamm, Leida, ka Jelena 1868.

TOMSON, Vassili, Andrei, 1891 Saaremaa Muhu, eluk. sama, arreteeritud 01.07.41, erinõupidamine 11.04.42 §58-10 lg.2, 5 a.; Irkutski oblast Juzhlag, surnud kinnipidamiskohas 15.10.42.

TOMSON, Andrei, Andrei, 02.12.06 Saaremaa Muhu, puusepp, arreteeritud 01.07.41, erinõupidamine 15.04.42 §58-10 lg.2, 3 a.; Irkutski oblast, edasine saatus teadmata.

VORMS, Vassili, Matvei, 1901 Saaremaa Muhu, eluk. sama, arreteeritud 27.12.40, trib. 14.03.41 §58-2, 10 a.; Molotovi oblast Ussollag, surmaotsus täide viidud 10.09.42.

Vorms, Juuli, Aleksander, abikaasa, 1898; Kirovi oblast Nagorski rajoon Sinegorje, surnud asumisel 1945.

Vorms, Vilma, Vassili, tütar, 1926; Sinegorje, surnud asumisel 1944.

Vorms, Helju, Vassili, tütar, 1930; Sinegorje, vabastatud asumisel 19.09.46. Oli lastekodus.

Vorms, Ilmar, Vassili, poeg, 1933; Sinegorje, vabastatud asumisel 19.09.46. Oli lastekodus.

Vorms, Ekateriina, Matvei, ema 05.10.1880; Sinegorje, surnud asumisel 1942.

VAPPER, Mikhel, Jaan, 24.10.1896 Saaremaa Muhu, eluk. sama, talupidaja, arreteeritud, erinõupidamine 21.03.42 §58-13; surmaotsus; kinnipidamiskoht Sverdlovski oblast Sevrallag, otsus täide

viidud 05.06.42. Kaitseliit. Isamaaliit. Vaps.

ÖÖVEL, Aleksander, Georgi, 09.01.1900, arreteeritud 01.07.41 Saaremaa Muhu, erinõupidamine 08.08.42 §58-10 lg.2, 58-13; surmaotsus; kinnipidamiskoht Irkutski oblast, otsus täide viidud 20.09.42. Kaitseliit.

ÜKSIK, Aleksander, Jegor, 08.03.1900 Saaremaa Muhu, arreteeritud 01.07.41 Muhu Vanamõisa k., erinõupidamine 18.04.42 §58-13, 10 a.; Irkutski oblast, edasine saatus teadmata.

Üksik, Akiliina, abikaasa, 1905.

Üksik, Milvi, Aleksander, tütar, 1932.

Lõpetuseks veel küüditajatest. Lepiku Männiku Jürilt pärit Jaan Tuulikust oli juba juttu. Jaan Tuulik oli see, kes võttis aktiivselt osa 1919. aasta mässust Kuivastus ja mõisteti ka surma, kuid otsus muudeti ära ja Jaan pääses üpris kergelt. President Pätsi visiidi ajal 1939. aastal oli Jaan viimase vastu väga suurt austust üles näidanud. Enne küüditamist hoiatas ta Levalõpma Tooma inimesi, kes seetõttu ka küüditamisest pääsesid. Väidetavalt jäi osa inimesi Muhus küüditamata kuna küüditajad sõitsid end Piiril mootorrattaga surnuks. Nendeks olid Ivan Kolk (1909–1941) Hellamaa Madismetsalt ja Mikhel Kipper (1914–1941) Lalli Tähvenalt. Jaan Tuulik oli tütre Vaike sõnade kohaselt sel õhtul koju tulles naisele öelnud, et küll on hea, et nii läks.

Ivan Kolk oli meremees, kes oma välispassis oleva templi järgi oli Tallinnasse saabunud 25. märtsil 1940 ja siin siis juunis alanud sündmustega aktiivselt kaasa läinud. Riigiarhiivis on veel üks dokument, mille kohaselt ta oli USA-s arreteeritud 3. juunil 1934, kuna ta oli Kanadast tulles riiki baseaduslikult sisenenud. Sellised juhtumid Eestist ja Muhust pärit meremeestega olid tol ajal päris tavalised. Ka meremees, ettevõtja ja koduloolane Vassili Kolk ja kapten Artur Noor olid Ühendriikides ebaseaduslikult ja viimane sattus seal selle eest samuti trelledele. Mikhli vend Jüri Kipper (1907–1995) oli 1930. aastatel Simistes koolijuhataja, kuid nõukogude võimu saabudes oli palunud 7. juulil 1940 ennast poliitilise politsei teenistusse võtta. Poliitiline politsei oli muidugi NKVD poolt üle võetud.

Suvemõnud.

Kalmer Saar

Muhu **roamatupoest** ja pastoraadi uudistest kirjutas Irena Tarvis 26. juuni Saarte Hääles: "Liiva pasturoatis suab nüid roamatupuodis kõia. Neh, ja sial põle pooleskid kõiki muailma roamatumi. Aga pissitassa korjab sõnna nõuksi, mis oo Muhust ja teist otsapidi Muhuga siotud. Nõnna et puhtapuru Muhu roamatupoed. Ja sie rehemaade näitus oo kua nüid pasturoatis. Ja roosiadas põle änam paljast kenad aisu mitte, oo lilsid kua õitsmas ja isegid mõned ruosid oo juba õide puhken."

Osale fotojahil „Laste ja noorte hääli kohaliku elu korraldamisel“

Kutsume kõiki alla 18-aastaseid lapsi märkama ja jäädvustama oma kodukohas paiku, mis tuleks lapsesõbralikumaks muuta, sest on lastele ehamugavad või suisa ohtlikud. Samuti on oodatud head näited kohtadest, kus on lastega arvestatud ning kus lastel on hea ja huvitav olla. Palume lastel oma tähelepanekud jäädvustada digifotodele ja saata fotod koos lühikese selgitusega e-posti aadressil lasteombudsman@oiguskantsler.ee

Fotosid ootame **10. septembrini 2021**.

Õiguskantsleri kantsleil kasutab saadetud fotosid sügiseste kohalike omavalitsuste volikogude valimiste eel avalikus teavitustöös, et juhtida kohalike otsustajate ja valimistel kandideerijate tähelepanu sellele, kui oluline on kohaliku elu korraldamises kuulata ka laste ja noorte arvamusi. Fotod ja neid selgitavad tekstid avaldame anonüümselt – see tähendab, et ühegi lapse nime ega kodukohta me saadetud piltide ja selgituste juures välja ei too.

Lisateave Märka Last veebilehelt <https://bit.ly/3hNWoaM>

Fotojahiti aitavad korraldada Lastekaitse Liit ja Rakendusliku Antropoloogia Keskus.

Muhu Print 2021

26.7–1.8.2021 toimub järjekordne **Muhu Print graafikanädal**.

Loomingulisel nädalasel *workshopil* osaleb 20 kutsutud professionaalset graafikakunstnikku Eestist, Poolast, Soomest, Itaaliast ja Ukrainast. Sel korral on töötoa läbiviijaks kutsutud Ukrainast pärit ja Poolas tegutsev graafik Irena Lawruszko ning performance projekti viib ellu Emma Fält Soomest.

Muhu Print 2021 tööteemaks on JÄLG.

Jälje jätmine on graafikakunsti põhiolemuses. Mõtiskleme Muhu Prindi töötoas selle üle, kuidas väikesed jäljed mõjutavad suuremat pilti, suhestume looduskeskkonnaga, jälgime enda jäetud jälgi ning mõtiskleme jalajälgedest loodusele. Anname osalejatele võimaluse praktiseerida sügavtrüki peenekoelisi võimalusi ja julgustame looma ka suureformaadilisi töid (sealhulgas video, kohaspetsiifilised installatsioonid, *performance*). Graafikatehnikad arenevad pidevalt ning Muhu Print võimaldab kunstnikel end graafikamaailmas toimuva uue ja huvitavaga kurssi viia. Muhu Prindist on kujunenud oluline sündmus Eesti graafikamaastikul, mis on aktiveerinud erialast suhtlust ning olnud käivatajaks mitmetele kohalikele ja rahvusvahelistele näitustele ning koostööprojektidele.

Muhu Print päädib **31. juulil avatava näitusega Muhu Kunstitalu hoovis**, kus saab näha ning soodsalt endale küsida kõiki nädala jooksul valminud, veel trükisooje graafilisi lehti. Näituse avamist saadab **algusega kell 19.00** traditsiooniliselt pidulik kontsert, kus tänavu esinevad muusikud Anneli Aken ja Tõnu Timm.

Muhu Print 2021 korraldajad on Lembe Ruben Kangur ja Kadri Toom.

Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?

Võta ühendust: **Lauri Kolk**

Tel: +372 5191 2950,

lauri@adrem.ee

www.adrem.ee

Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

Vabaõhumuuseumi **näitus vanade rehemaade uuest elust** on üles pandud Muhu pastoraati. Tulge vaatama!

Hellamaa küla Rehe kunstmurukattega tenniseväljak on kõigile tennisesõpradele avatud. Mängu aeg broneeri ette mygames.ee/et/courts/cg-tennis-rehe/courts/32

TOOROS

KAEVETEHNIKA RENT JA VEOTEENUSED

VEOAUTO | MINIEKSKAVAATOR | RATASLAADUR

info: tooros.ee | +372 5567 2000

MUHU VARAHALDUSE OÜ

LEIAME SOBIVA LAHENDUSE KÕIGILE KINNISVARAGA SEOTUD KÜSIMUSTELE

Tellides meilt roomikekskavaatori koos kalluriga on roomiku transport objektile tasuta. Laiema valiku ja rohkem infot pakutavate teenuste ja tehnika osas leiad meie kodulehelt.

koduleht: www.muhuvarahaldus.ee
e-mail: info@muhuvarahaldus.ee

EHITUSMASINAD

• Roomikekskavaator CASE	42.-/h
• Kopplaadur JCB 3CX	32.-/h
• Minilaadur Avant 528	30.-/h
• Teehöövel	40.-/h
• Pinnaseffrees	70.-/h
• Tõstukiga traktor Valtra	38.-/h

VEOKID

• Kallur Volvo FMX kv 20t.	1,25/km
• Kallur Iveco 8x4 kv 20t.	1,25/km
• Väike kallur Volvo FM	1,10/km
• Metsaveok Volvo FH	1,35/km
• Paakauto Scania	1,10/km
• Furgoon Mercedes Bens	1,10/km
• Treiler kv 20t.	1,25/km

MATERJALID

• Killustik fr 0/32	7,20/t
• Killustik fr 5/15	16,60/t
• Killustik fr 32/64	7,80/t
• Liiv	13,80/t
• Muld haljastuseks	16,80/t

Hind sisaldab käibemaksu

Saare korsten OÜ

Korstnapühkimisteenus
Töö puhas ja põhjalik

Korstnapühkija Aadu Süld
Kutsetunnistus nr 138888

Tel. 56935883

saarekorsten@gmail.com

avatud E-L

kl 10–17.

Tel. 5348 9445,

Mare.

KARJAMAA KÜMNEVÕISTLUS 2021

Vaatamänguline spordipäev Pallasmaal Tüi talus

17. juulil algus kell 10

Ootame kõiki kaasa elama!

25. juuli õhtul Hellamaa laululaval Peeter Dudniku teise plaadi "Kargel heledal" esitlus ja tantsuks mängib Lavassaare trio.

Täpsem teave peatselt Muhu kodulehel ja fb-s.

Muhu maalinna tutvustab Jaan Tamm veel 31. juulil kell 12 ja 28. augustil kell 12.

* Ostan korteri, maja või äripinna Muhu saarel. Telefon 512 3086.

MEITE MEKK CATERING – restoran Sinu valitud kohas!

Tellida saab toidlustuse täis-teenust alates laua katmisest ja teenindamisest kuni laua koristamiseni.

Samuti saab tellida toite eraldi: kuum- ja külmlauda, suupisteid, saiake, pirukaid, kooke, torte ja palju muud.

Võimalik rentida ka nõusid.

Küsi pakkumist!

telefon: 53 474 284

E-mail: meitemekk@gmail.com

www.facebook.com/Meite-Mekk-Catering

Tänu

Täna sotstötajaid Ragnet ja Triinu ning bibliograaf Mariet erilise hoolsuse, täpsuse ja empaatia eest!

Irma

Kirikuteated

EELK Muhu Katariina kogudus

Pühapäev, 4. juuli kl 14 kiriku-kontsert Juu Jäab raames.

Pühapäev, 11. juuli kl 14 jumalateenistus armulauaga. Teenib EELK Tartu praostkonna Vara koguduse õpetaja Aare Vilu, jutlustab praostkonna vikaaridakon Igor Gräzin.

Reede, 16. juuli kl 21 muusikaline vesper. Teenib EELK Kose kiriku pasunakoor, dirigeerib Kahro Kivilo.

Pühapäev, 25. juuli kl 14 jumalateenistus armulauaga.

Reede, 30. juuli kl 22 väike öökontsert.

Värsked teated kodulehel: muhu.eelk.ee

Koguduse õpetaja Hannes Nelis
Tel. 529 1881, e-post: hannes.nelis@eelk.ee

EAÕK

Rinsi Neitsi Maria Kaasani Pühakuju kogudus

16. juulil kl 16 vanamuusika-ansambel Rondellus. Laulud Neitsi Maria imetegudest.

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

Tänu

Südamlük tänu Muhu Hooldekeskuse töötajatele, kes ümbritsesid meie kalli memme Milvi hoole ja hoolivusega. Oleme tänulikud, et andsite talle tagasi turvatunde ja elurõõmu viimasteks aastateks.

Reet ja Reine perega

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkus

13. juunil 87-aastane Milvi Peegel.

Tunneme kaasa omastele!

Lõikuskuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Lilli-Vilhelmine Riis	99 (20.8)
Maimu Saarväli	98 (28.8)
Arnold Raim	92 (19.8)
Olga Äkke	91 (13.8)
Ariada Rosing	89 (27.8)
Alvi Toom	88 (13.8)
Jaakko Eero Juhani Salonen	87 (10.8)
Vilma Aljas	87 (16.8)
Liivi Pajust	87 (17.8)
Ülo Jagor	85 (20.8)
Ilmar Kamp	82 (9.8)
Helje Tikerpalu	81 (7.8)
Hugo Pärtel	81 (15.8)
Leida Tänak	80 (12.8)
Evi Mölder	80 (14.8)
Tea Pavelson	70 (14.8)
Meeli Kokk	70 (15.8)
Urve Vokk	70 (15.8)
Eve Saarkoppel	70 (16.8)
Maie Veliste	70 (16.8)

Urve Veltmander	65 (18.8)
Sirje Saat	65 (24.8)
Jüri Maltis	60 (1.8)
Tõnis Läheb	60 (2.8)
Ado Rannala	60 (5.8)
Eve Suurkivi	60 (20.8)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Muhu

30.07.21 / KL 22:00

Katariina kirik

FLORIDANTE

Piletid 20. € - fclm.com ja tavaliselt alguse kohapeal

ANSAMBLI FLORIDANTE

FLORIDANTE

2021

Augusti Muhulase materjalid on teretulnud 31. juuli õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 5228 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub kord kuus.
Internetis www.muhu.ee/muhulase-arhiiv
Trükkitud Saaremaa Trükikoda 520 eks.
Hind 50 eurosent